

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 38.

V Ljubljani, v sredo 11. avgusta 1897.

Letnik II.

„Slovenski List“ izhaja vsako sredo in saboto. — **Naročnina** mu je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Posamične številke se prodajajo po 5 novč. — **Dopisi** pošiljajo naj se uredništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** naj se pošiljajo upravištvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani, Resljeva cesta štev. 5. — **Oznanila in poslanice** se računajo po ceni, navadni v Ljubljani.

Celjska slavnost.

Dne 7. in 8. avgusta so se omajali stebri najvažnejše nemške trdnjave na Spodnjem Štajerskem — staroslavna Celja. Slovenstvo v Celju se naravno razvija in fakinaža, katero pošilja celjsko Nemstvo v boj proti treznemu in računajočemu Slovenstvu, bode slovensko zmago le pospešila. S svojim mirnim nastopom napram hujskanju celjskih pobalinov je Slovenstvo v slavnostnih dneh v Celju moralno zmagalo, kar so celo pametni Nemci sami pripoznavali — faktična zmaga pa ni več daleč, ako bode delo celjskih rodoljubov vedno naporno in taktno.

Znamenita vdeležba zastopnikov raznih slovanskih narodov pri celjski slavnosti je pokazala, da se Slovani zavedajo važnosti celjske postojanke. Že v saboto, dne 7. avgusta, prihajali so od vseh strani gostje. Slovensko dijaštvo je prihitelo v obilnem številu, da se vdeleži naznanjenega dijaškega sestanka. Sosebno pozornost so vzbudile impozantne postave zastopnikov srbskega telovadnega društva „Dušana silnega“ iz Belega Grada. Z velikanske, vse z zelenjem okrašene stavbe „Narodnega doma“ plapolale so v pozdrav gostom trobojnice, cesarske in papeževe zastave. Celjski Nemci okrasili so spomenik cesarja Jožefa pred „Narodnim domom“ s frankfurtarskim trakom, gotovo z namenom, da bi izzvali Slovence k demonstraciji, katero bi potem označili za — veleizdajstvo. Popoludne ob 2. uri zborovale je slovensko dijaštvo v „Narodnem domu“. Podrobno poročilo opuščamo, ker se bodo načrti, ki so se zasnovali na sestanku, tekom leta še znatno popolnili. Bil je to pripravljani sestanek za vseslovenski dijaški shod, ki naj se vrši v bodočem letu. Priprave za ta sestanek vodijo štirje odseki, ki proučujejo narodnostno politiko slovenskega naroda,

socijalno stanje, prosveto, dijaško organizacijo in način, kako bi se dobil list, ki bi zastopal nazore slovenskega dijaštva. Dijaštvo, zbrano na sestanku, je izrazilo, da ne trpi nobene nadvlade v političnem oziru, in povdarjalo je potrebo slovanske politike in gospodarskega dela med Slovenci. Na vseslovenski dijaški shod se povabijo vsa slov. akademična društva. Akademsko društvo „Hrvatska“ je sestanek brzojavno pozdravilo.

Po končanem sestanku se je zbralo na stotine občinstva na kolodvoru, da pozdravi brate Čehe. Celjskih „Sokolov“ je pri vsprejemu nastopilo okoli 50 mož. Došle Čehe je pozdravil starosta celjskega „Sokola“, g. dr. Brenčič. Odzdravljaj je dr. Novotny, povdarjajoč, da je Celje tudi Čehom isto, kar Slovincem. Nekoliko pozneje došli so bratje Hrvatje in ljubljanski „Slavci“. Ob tej slovanski skupnosti zasvirala je godba „Naprej“, a vse občinstvo je navdušeno pelo z njo. Celjska fakinaža, ki se je zbrala pred kolodvorom demonstrirati, se je teh močnih glasov vstrašila — vsaj ni bilo blizu vojaških bajonetov, da bi jo branili. V dolgih vrstah pomikali so se gostje po glavnih celjskih ulicah proti „Narodnemu domu“, kjer se je ob 8. uri zvečer pričel slavnostni koncert. Nekaj trenutkov pred slavnostnim koncertom prikorakali so na trg vojaki, ter zastavili vse ulice, ki vodijo do „Narodnega doma“. Za vojaško pomoč prosil je — celjski magistrat. Sedaj je še le dobila pogum celjska fakinaža. Zbrala se je za vojaki in v varni senci bajonetov psovala Slovence. Po gričih okoli Celja pa so tedaj zagromeli strehi možnarjev. . . . Pri slavnostnem koncertu se je s svojim petjem odlikovalo pod vodstvom kapelnika g. Beniškega slovensko pevsko društvo „Slavec“, mešani zbor iz Št. Jurja ob juž. železnici in osobje „Dramatičnega društva“

iz Ljubljane, ki je predstavljalo veselo igro „V Diogenovem sodu“. Največje odobravanje pa je imel prekrasni Funtkov prolog, katerega je mojsterski govoril režiser g. Ineman. Razna mesta prologa prekinilo je občinstvo z burnim ploskom. Vihar navdušenja je nastal pri točki, ki omenja, da pri otvoritvi „Narodnega doma“ nihče ni prvi in nihče zadnji, in pri točki, ki pravi, da pritismo pečat izdajalstva tistemu, ki bi motil složno delo. Viharno ovacijo je priredilo občinstvo tudi državnemu poslancu pl. Berksu in njegovi preblagorodni gospej, kateri je „Slavec“ zapel podoknico. V okrilju noči in bajonetov je celjska nemška druhal po končanem koncertu nadaljevala svoje delo, — zato je pa jutraj, ko smo stopili na ulico ni bilo nikjer videti, pač pa so nas od vseh strani pozdravljali okoličanski kmetje in celjski Slovenci. Z bajoneti pa so prilezli na dan tudi nositelji „kulture“. Zbrali so se pred kolodvorom, da bi pri dohodu jutranjih vlakov pokazali nemški značaj Celja. A ko je došel poslednji jutranji vlak, tedaj se je Slovenstvo razlilo po Celju v tolikem številu, da se je kričačem zazdelo, da niso na svojih tleh. Pri vsprejemih čuli smo mnogo lepih pozdravov in odzdravov. Skupni vhod Slovencev v Celje nemškim Celjanom ne bode izginil tako kmalu iz spomina. Kako jih je bodlo v oči veliko število rudečih sokolskih srajc, kako jim je kipela jeza, da so naši „živio“-klici povse zadušili jetične „Heiló“. Slovenske dame so nas iz svojih stanovanj z robci pozdravljale, z balkonov „Narodnega doma“ se je vsul na nas dež cvetja. Ob strani pa je stalo vojaštvo in videlo se je tudi vojakom na očeh, da napravlja nanje viden vtisek ta slava slovenska, saj so bili vojaki, ki so slavnostna dneva stražili celjsko Nemstvo, slovenski sinovi. Po zajutreku odkorakala so društva na slav-

Prolog

k slavnosti otvoritve „Narodnega doma“ v Celju in blagoslovljenja zastave „Celjskega Sokola“.

Žvenket odmeva jasnega orožja,
Zastave pestre se vijó po zraku,
Trojent buči, vojaških bobnov glas,
Po ulicah se vije nepregledna
Sijajna vrsta, zlato solnce sveti
Na vitezov oklepe, šleme svetle,
In sto in sto glasov se dviga v zrak:
„Junakom čast in slava ti, grof celjski!“
Na ulice se vsipljejo cvetovi,
In z jasnih lic odseva jasna radost —
Oj, Celje, belo Celje, stolica
Slovenske Štajerske, ti dom ponosni
Slovečih grofov, pač si v davnih dneh
Prizorov takih videlo dovolj,
In s tvojih tal, ki jih je dedov kri
Rosila v bojih častnih, zmagoslavni,
S teh tvojih tal se dviga pred menoj
Nekdanja dika, ves sijaj nocoj,
Podobe vstajajo iz časov davnih

Se li v to mesto vrača prejšnji brat?
Glej, dične so prispele vanje čete,
Zastave plapolajo spet po zraku,
Po ulicah se zopet vije vrsta,
In z jasnih lic odseva jasna radost . . .
A zdušnih glasov nam v pozdrav nihče
Ne kliče, in cvetov nobena roka

Ne siplje nam na pot . . . Kaj? Ni li tu
Več našega rodu? To staroslavno mesto,
Kaj nima več prostora milim gostom? — — —
Gospoda častna! Še imamo dom!
Vam vsem, ki prihiteli ste k Savinji,
Vam vsem je v njem dovolj prostora;
Ponosno tu se lahko dvigne glas!
Pozdravljeni, sinovi naše zemlje,
Bog živi brate vas od onkraj Sotle —
Vam vsem se Narodni odpira dom! . . .

Naš dom! Oj blažena je to beseda
In s čudovito se močjo prijemlje
Čutečega srca! . . . Ni dolgo temu,
Ko tukaj, ko na tistih slavnih tleh,
Kjer dedov naših je zvenela slava,
Plahó se vnuk po ulicah je stiskal,
Ko rogali so se besedi naši,
Ko dan za dnevom je slovenski živelj
Izgubljal moč, ko ni prostora
Biló slovenskim in slovanskim bratom! . . .
Oh, tujci smo bili na svoji zemlji! —
Gospoda, pač oživlja se spomin
Nocoj na tisto dobo, a nocoj
Ne stiska nam srca več ona beda,
Ne, ta zavest prešinja nas nocoj.
Da smo prebili vse, kar nas je trlo,
Da v svojem domu s svojo smo močjo
Ustvarili ob bistri si Savinji
Trdnjavo nerazrušno, kjer raz njo
Vihra zastava: „Tukaj bivamo

In vse, kar smo, to smo sami iz sebe,
In vse, kar bomo, prav tako še bomo
Sami iz sebe — naš bo dela plod,
Prosveta naša in bodočnost naša!“ — — —
Slovenec pač ni trdega srca,
Ne, mehko mu srce utriplje v prsih,
Morda celo premehko, in za boj
Ni vnet nikoli. Toda če vihar
Pretil bi domu, vsemu, kar mu sveto,
Tedaj je pač pripravljen, da žrtvuje
Blago in kri za drago rodno zemljo . . .
Takisto nam do boja ni nikdar,
A s paznim bomo čuvali očesom
Ta novi dom in obči dom slovenski!
Na svoji zemlji mi smo gospodarji,
A tujec bodi gost, nikdár gospod!
To naše geslo, to — življenje naše! —

In sami nismo! Vsi, ki ste na praznik
Slovenske Štajerske prišli nocoj,
Vi vsi prijatelji ste zvesti naši,
Prijatelji-zavezoiki . . . Meščan
In kmet, duhovnik in veljak posvetni,
Ubožec, bogatin — nihče ni prvi,
Nihče ni zadnji — vsi smo bratje le,
Vsi zdušni smo bojniki za prosveto!
Gorje, da ni tako! Če kdo med nas
Razpor bi zasejal — pečat sramotni
Pritisnimo mu zdajci izdajalstva,
Zaprmo vrata mu te nove hiše,
Svetišča tega, kjer nikdar ne bodi

nostni prostor poleg graščine Lanovž. Zastave so se smele razviti še-le izven mestnega okrožja. 65 društev je z zvonko godbo na čelu korakalo s plapolajočimi zastavami mimo tribune, na kateri je spreveda pričakovala kumica preblagorodna gospa pl. Berks-Čopova z družicami. Pri vходу na slavnostni prostor je stal slavalok z napisom: „V pesti sila, v srcu odločnost, v mislih domovina“. Tu je pričakoval spreveda banderij slovenskih fantov s svojo staro svileni zastavo. Vsa društva so nato prisostvovala sv. maši, katero je daroval premil. č. gospod opat Ogradi. Pri sv. maši je svirala vatrogasna godba iz Zagreba. Pri povzdigovanju in zavživanju klečalo je na tisoče ljudstva okoli Vsegamogočnega — bil je to prizor, ki je izvaljal ljudem solze iz oči. Po sv. maši se je obrnil opat Ogradi k ljudstvu ter govoril nekako takole: „Blagoslovil bom v imenu katoliške cerkve zastavo celjskega „Sokola“. Pri sv. maši sem prosil Boga, da bi po priprošnji sv. blagovestnikov Cirila in Metoda tisti, ki se bodo zbirali pod tem praporom, premagali vse svoje vidne in nevidne sovražnike. Bodimo verni! Škof blagega spomina, Slomšek, ustanovili so družbo za zjedinjenje Slovanov. Molimo danes, da bi skoro postal en hlev in en pastir. Ljubimo dom! Častimo materni jezik! Bodimo složni vsi, duhovniki in lajiki! Kdor je veren, kdor je Slovenec, ta je tudi zvest Avstrijec. Ne bratimo se nikdar s tistimi, ki so proti Avstriji! Sv. brata Ciril in Metod, prosita za nas!“. . . . Po blagoslovljenju „Sokolove“ zastave je pozdravila kumica zbrana društva ter prva pričela z zabijanjem žbljev. Gesla, ki smo jih čuli pri zabijanju, izražala so potrebo in pomen sloge. V zastavi imajo svoje žreblje tudi slovanska telovadna društva v Bukovini in v pruski Poljski. Dražestna hčerka g. notarja Baša je pozdravila kumico z vzneseno vezano besedo, najmlajši slovenski zastavi pa so se pripeli trakovi: celjskih Slovenk (na traku je podoba sv. Cirila in Metoda), vojniških Slovenk, Hrvatskega „Sokola“ v Zagrebu in „Dušana silnega“ v Belemgradu.

(Konec prihodnjic.)

Izvirni dopisi.

Z Dolenjskega, 9. avg. — G. urednik!

„Kdor govoriti kaj ne ve, on vreme hvali al toži“. Skoro bi se mi tako godilo, posebnost sedaj, ko se dan na dan zbirajo na nebu grozeči oblaki, iz katerih šviga blisk in bobni grom. Žalostno se oglašajo zvon in ljudstvo moli, da bi Vsegamogočni zapovedal oblakom, naj ne vsujejo toče po polju in po naših goricah, kjer vise lepi težki grozdi na trtah. Kako vesel je pogled izpred hrama na vinograde!

Sovraštvo mesta, niti ne razporu —

Kar smo, to smo po vztrajnem, zloženem delu — Kadar prestane to, izgine tudi Napora našega in dela plod! . . .

Naj li morda ob misli sami tej Boječe gledamo v bodočnost? Ne! Veselje lahko dviga nam srce Nocoj v svetišču Narodnega doma: Ljubezni bratovske bo jutri dan! Zaplapolal bo prapor nov po zraku, In vrla četa stala bo pod njim, Jeklene volje in ponosne misli, Pogleda bistrega kot sokol sam, Ki nosi krepki ga polet v nebo! . . . Naprej k slobodi, više, vedno više! Bog čuvaj to zastavo, na katero Prišeza vsa slovenska Štajerska, Še več: prišeza vsa slovenska zemlja! . . . To mesto staroslavno po stoletjih Učaka jutri zopet dan krasan, In to bo naš, to bo slovenski dan!

Spomin na ta sijaj nam dušo dvigaj In krêpi v bojih nas še poznih let; Do rodni tal ljubezen nam razžigaj, Da zrl nas bo osupel tuji svet! A v delu vsem nas jedno geslo vódi: Naprej, navzgor k prosveti in slobodi! —

Anton Funtek.

Zaraščena brajda pred nami
In krasni dolenski naš svet,
Za nami v prostornem je hrami
Sè sodi napolnjena klet.

Seveda so v mnogih hramih sodje prazni, upajmo, da se jeseni napolnijo.

„Slovenski List“ torej vrlo napreduje in pridobiva vedno več naročnikov, kakor berem v Vašem cenjenem listu in čujem od prijateljske strani. Napredoval bi še lepše, ko bi bila kranjska tla ugodnejša za njegove ideje, ko ne bi bil prepirajočima se strankama trn v peti. Težko je dopovedati, da je sloga na Kranjskem mogoča, onim, ki o kakem zjedinjenem delovanju vseh stanov nočejo ničesar slišati, ki a priori dokažejo, da „klerikalec“ ne more hoditi z „liberalcem“ in narobe. (To je istina! Ali mi smo mnenja, da „Slovenčevi“ naročniki niso vsi klerikalci in da „Narodovi“ naročniki niso vsi liberalci. In prav ti neklerikalci in neliberalci dobro gredo skupaj in se združujejo okrog „Slovenskega Lista“ kot krščanski Slovenci. — Pripomnja uredništva.)

S Štajarskega, 8. avgusta. Zaveza slovenskih učiteljskih društev je imela svojo IX. skupščino dne 4. in 5. avgusta v Celju. (O tem zborovanju smo sicer že priobčili jeden dopis. Da ustrezemo želji drugega dopisnika učitelja, objavimo tudi ta dopis, ki posebno pojasnjuje nekatere točke zborovanja. Uredništvo). Reči moramo, da je bila vdeležba sijajna. Nad 200 učiteljic in učiteljev je prišlo na to zborovanje, ki se je vršilo v novem „Narodnem domu“. Čuditi se je požrtvovalnosti učiteljstva. Troški takega shoda niso majhni za „Zavezo“, ki jako težko zbira potrebne novce, in za posamezne vdeležence, katerih gmotno stanje je borno, kakor le mogoče, kar vsakdo ve in priznava, če je pravičen. Zato je tem častnejše za učiteljstvo, ki se ne straši žrtev, kadar se gre, pokazati svetu, da je vneto za svoj poklic in dela sistematično na povzdigi ugleda svojega. — V jutro dne 4. avgusta prihajali so gostje iz vseh pokrajin, kjer Slovenci bivajo, a tudi čez dan in še dne 5. avgusta so prihitali k zborovanju oni, ki so prvi dan bili službeno zadržani, ker v več krajih ni še počitnic. Došlece je sprejemal krajni odbor na kolodvoru ter odvajal v „Narodni dom.“

Tu so delegati takoj poprijeli se dela in rešili svojo nalogo po določenem vsporodu. Določili so se predmeti za glavno zborovanje in dognale običajne formalnosti „Zaveze“. Popoldne je bila skušnja za večerni koncert, ki se je po vsem sijajno obnesel. V jako lični in praktično prirejeni dvorani so bili vsi prostori kmalu zasedeni. Po 8. uri otvorila se je „beseda“ z dr. G. Ipavčevo „Zavezo“, ki jo je učiteljstvo jednoglasno pelo s spremljevanjem klavirja. Za tem se je izvajala Vogel-nova „Cigani“ s samospевom za tenor, katerega smo občudovali v osobi g. Stefančiča iz Kamnika, dobro poznatega izbornega pevca. Za prehod k mešanemu zboru „Ljubica“ od A. Foersterja je g. Pavčič iz Lašča sviral z veliko spretnostjo in točnostjo dvoje koncertnih komadov na klavirju, ker vojaške godbe ni bilo moči dobiti. „Ljubica“ se je pela tako, da bi bil tudi skladatelj zadovoljen. Morala se je ponavljati. Gdč. Ana Osana je s finim čutom deklamovala Aškerčevo „Vojakova nevesta“ in je žela lepo priznanje. Prav dobro sta tudi vspela oba težka zbora: „Na Nehaju gradu“ s samospевom za bariton (G. Grajland) in Jenkov: „Dúnte vetri“. Med tema se je g. Serajnik predstavil poslušalcem kot mojster goslar, v Mendelssohnovem andante pokazal lirično, in v Paganinijevem „Motto perpetuo“ svojo tehnično izurjenost. Vsled gromčevega ploska je dodal še par udomačenih čveterospевov. Jako lepo se je tudi obnesla Foersterjeva šesteroglasna „Kitica“, ki se prične z „Zvonikarjevo“: „Ko dan se zaznava“ in konča z veličastno: „V Gorenjsko oziram se“. Zadnja prelepa točka: „Venec Vodnikovih pesmi“ od A. Foersterja se je opustila, ker je cenzura prepovedala peti konec te skladbe, namreč „Napoleon reče: Ilirija vstan!“ Komentara k temu ne dostavljamo, osvetljuje pa ta slučaj zopet čudne razmere na Štajarskem.

V četrtek, dne 5. avgusta, prisostvovalo je učiteljstvo ob 8. uri zjutraj sv. maši v župni cerkvi. Lepo ubrano petje je povišalo to pobož-

nost. Po tem se je v stranski dvorani „Narodnega doma“ vršilo glavno zborovanje pod predsedstvom direktorija in načelnika Luke Jelenca. Po običajnih formalnostih pričele so se razprave. Prva je bila ravnatelja Schreinerja: „Nekoliko mislij ob vzgojnem smotru ljudske šole“. Razvijal je te misli iz reka: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Verska vzgoja naj oblaži človeka, navaja k delavnosti in zmrnosti, osobito odvrča od pijančevanja; domovinska vzgoja naj stremi za lepoto materinega jezika, kateri naj teče iz učiteljevih ust gladko, ubrano in dovršeno ter povsem vzorno. Na tem stališču stoječ želi govornik tudi uzornih beril, ki v sedanjih oblikah nikakor ne odgovarjajo tem načelom. V tesni zvezi z domovinomljubno vzgojo je pa tudi ona za vdanost do presvetlega vladarja, kajti kdor ljubi svojo ožjo domovino, je poštenjak in kot tak tudi najzvestejši podanik državljanski. Ravnateljev govor je bil poln blaženstva, dobro premišljen in je kazal fini takt predavateljev, zato so poslušalci silno vneti odobraval to razpravo.

Za drugo točko je bila določena razprava o „Ebenhochovi šolski predlogi v drž. zboru“. Poročevalec je bil g. Česnik s Kranjskega, ki je vse one §§ te predloge dejal na rešeto, vsled katerih bi nastala občutna reakcija v šolstvu, ko bi se predloga pozakonila. Med drugimi se je oglašil pri razpravi te točke tudi g. dr. Thuma, deželni odbornik goriški, ki je branil deželnemu odboru v načrtu zasnovane pravice. Tudi duhovnik s Štajarske, prisoten pri zboru, je našel povod, apelovati na učiteljstvo, naj bi delalo složno z duhovščino in naj bi se vsa nasprotstva v pametnem sporazumljenju izravnila. Učiteljstvo je navdušeno pozdravljalo njegove dobrovoljne izjave. Debata je kazala, da so nazor o Ebenhochovi predlogi deloma različni, vendar so se nasveti proti načrtu vsprejeli.

Obširen razgovor se je vnel tudi pri 3. točki dnevnega reda „o nastavljanju nevposobljenih suplentov, ki so na kvar šolskemu napredku in učiteljskemu ugledu. Sklenilo se je, obrniti se do merodajnih mest, naj se zakonito nevposobljene osebe ne nastavljajo za učitelje. Vspored je bil s tem rešen in načelnik je zaključil zborovanje zahvalivši se vsem faktorjem, ki so počastili zbor z navzočnostjo, in sotrudnikom za sodelovanje, da se je IX. skupščina tako častno izvršila. Potem so zborovalci v veliki dvorani sedli k banketu, ki se je na občno radost prav sijajno obnesel. Vesela godba in navduševalni govori so oslajali zadnje ure tega sestanka. Ob četrti uri razhajali so se gostje z zavestjo, da je učiteljstvo proslavilo otvoritev „Narodnega doma“ s častno predslavnostjo, ki zasluži, da v njegovi spominski knjigi dobi zlat list, na katerem se bo lesketala iskrena hvaležnost slovenskega učiteljstva do onih rodoljubov, ki so blagodušno pripomogli, da se je učiteljski dan tako dostojno obhajal.

S Koroškega nam piše prijatelj z dne 2. avgusta. Včerajšnje zborovanje v Štebnu je bilo sijajno. Začetkom se mi je zdelo, da iz te moke nič ne bo, a ko je začel zbor peti, prilezli so vendar polagoma ljudje skupaj, tako da je bil prostor veliko premajhen. Zbor je bil dobro sestavljen in je izvrstno pel. Bali smo se pa, da govornikov ne bode, ker ima duhovščina na predvečer porcijunkule veliko opraviti. Toda šlo je izvrstno. Prvi je nastopil g. Kandut, za njim g. Hribar. Govorila sta o šoli in o kmečkem stanu. Nikdo se ni nadejal, da bo tako izvrstno govoril bogoslovec Mikelu, dasi se je še le v Šmihelu pripravil. Potem je govoril g. Ražun in venec vsem govorom je spletel g. Križaj s svojim humorjem. Kakor rečeno, shod je bil sijajen.

Pred osmimi dnevi je bil v bližnji vasi Globasnici shod Nemcev iz Doberle Vasi. Časniki so trobili povsod okoli, kako sijajen je bil in koliko ljudi je bilo. Včeraj pa vprašam nekega Globasničana, kako je bilo. Odgovori mi, da skoro nihče ni prišel, kakor sami pevci (nemški nacionalci) in pa nekaj „šomaštrov“. Peli so celo tudi slovenske pesmi, čeravno je nekdo (mislim njih vodja) rekel: „Mit dem deutschen Lied werde ich die Finsternis dieses Thales brechen und dessen Bewohner zum Licht führen!“

No, g učitelj, treba je ne samo vodnika, temveč tudi ljudij, ki se dajo voditi! Morebiti še izkusite resnico tega stavka!

Politiški pregled.

Češki poslanci so sklenili vstrajati v sedanjih parlamentarni večini in podpirati vlado, ako bode realizovala v adresi določena načela.

V Solnogradu se je zbralo v nedeljo na shod okoli 500 odposlancev, ki so zastopali 200 društev. Krščanski socialisti so izjavili, da v političnem oziru ne morejo skupaj hoditi s katoliško ljudsko stranko in da se ta shod omejuje samo na pospeševanje gospodarskih interesov obrtnikov in delavcev, kar se je soglasno vzelo na znanje.

Rektor nemškega vseučilišča v Pragi se zahvaljuje vseučiliškim profesorjem v „rajhu“, da so s svojimi toplimi besedami v protestih zoper avstrijske jezikovne naredbe tako zelo podprli in ojuočili nemške in nemškomisleče Avstrijce. — Ko bi zaradi odpravljene celjske gimnazije protestirali gimnazijski profesorji na Ruskem in zahvalil bi se jim, recimo, g. ravnatelj Andrej Senekovič . . . Pst! Že misel na kaj takega je izdajalska, kajti čez mejo skakati je dovoljeno le Nemcem in Italijanom.

Rezervisti in deželni brambovci iz tistih krajev, ki so bili zadnji čas hudo poplavljeni, so za letos oproščeni vaj.

Papeževa okrožnica. O tristoletnici bl. Kanizija je papež poslal avstrijskim, nemškim in švicarskim škofom okrožnico, v kateri se dokazuje, da je katol. cerkev v vseh časih gojila vedo. V okrožnici se priporočajo tudi dobre šole, v katerih naj duh krščanske pobožnosti prešinja ves poduk.

Nemški cesar v Petrogradu. Dne 7. avgusta je prišel po morju v Petrograd obiskat ruskega carja nemški cesar. Mesto je bilo lepo okinčano. Duma (mestni zbor) je poslala v dar nemškemu marincem 4000 zavojev cigaret. Tudi petrogradski zasebniki so pokazali tujim gostom svojo uprav slovansko gostoljubnost. Se bolj pri srčno bodo pa v Petrogradu vsprejeli Francoze. Komaj bodo odplule nemške ladije s cesarjem Viljemom, pride tja na obisk že Faure, predsednik francoske republike. Ponosna je lahko slovanska Rusija, da se ji klanjajo taki mogotci! Pri slavnostnem obedu dne 9. avgusta na čast cesarju Viljemu je car v svoji napitnici poudarjal tradicionalno zvezo med Rusijo in Nemčijo in nje pomen za ohranitev občnega miru. Cesar Viljem je bil imenovan ruskim admiralom in je v odzdravu naglašal dobre razmere med obema državama.

Umor španjskega ministerskega predsednika obuja splošno ogorčenje nad anarhisti. Ministerski predsednik Canovas del Castillo je sedel dne 9. avgusta v kopališču Santa Agueda poleg svoje soproge na klopi in čital neki časnik. Kar pride pred njega anarhist Golli, po rodu Italijan, ki je bil zaradi prekucij že zaprt na Laškem, a je ubežal iz ječe, in trikrat z revolverjem ustrelil nanj. Canovas, smrtno zadet od treh krogelj v čelo in prsa, se zgrudi pred svojo ženo. Umrl je poldrugo uro po napadu, previden s sv. zakramenti. Umirajoč je zaklical: „Živela Španija!“ Morilca Gollija so vjeli. Rojen je bil v Neapolju, star je 26 let in ne taji, da je dovršil zlodejstvo po dogovoru z revolucionarji, kateri so prejšnji dan na shodu v Parizu zahtevali smrt Canovasa.

V Carigradu sklepajo zastopniki evropski še vedno mir. Mirovna pogajanja trajajo sedaj že dalj, kot vojska sama. Dan na dan prihajajo brzojavke, da je do končne rešitve le še nekaj dnij, ali iz dnevov postajajo tedni. Za vse te birokratske vesti se ne more imeti že družega, kot pomilovalen smeh. Turki vodijo poslanike za nos z neposnemno premetenostjo. Grška pa med tem propada, vsak dan je bliže splošnemu polomu. Turki imajo še vedno v rokah rodovitno Tesalijo, kjer so se že tako udomačili, kakor da ne mislijo več na odhod. Brez Tesalije Grška obstajati ne more, ker je to provincija, od katere je država dobila največ prihodkov. Vojna odškodnina bode znašala okoli 50 milijonov, a

dokler je Grki ne plačajo, ostane en del Tesalije Turkom. Poleg tega hočejo vpeljati velevlasti finančno kontrolo na Grškem. Vest o tem šaljivem sklepu je vse grške kroge vznemirila, najbolj vročerkvni so začeli misliti na nov, seveda brezupen boj. In na Kreti še tudi ni miru; klanja se vedno še ponavljajo, in se menda bodo, dokler ne bo Anglija stegnila roke po tem važnem otoku.

Domače novice.

Osebnosti. Preč. g. Jakob Trobec, generalni vikar nadškofa Izlanda v Št. Pavlu v Severni Ameriki, doma iz Polhovega Gradca, je imenovan škofom v Št. Cloud-u. — Obč. zdravnikom v Pazinu je imenovan g. dr. A. Rutar. — G. dr. M. Gorjup, okr. sodišča pristav v Beljaku, je imenovan tajnikom pri fin. prokuraturi v Inomostu. — G. dr. Jos. Georg se je kot advokat nastanil v Šmarjah pri Jelšah. — Umrl je dne 9. avgusta v Toplicah pri Novem Mestu gimn. prof. Ivan Vidmar po daljšem bolehanju. Truplo pokojnika so pripeljali v Ljubljano. — Poročil se je g. Ign. Klinc, c. kr. davčni kontrolor v Litiji, z gđ. Ivanko Narobetovo iz Trzina.

Po slavnostnih celjskih dneh. — Po odhodu gostov iz Celja so pokazali olikani Nemci svojo kulturo. Ugasnili so plin po mestu in naskočili „Narodni dom“. Razbili so veliko šipo, vredno 60 gld. Škodo trpi nemška zavarovalna družba na Dunaju, pri kateri so okna zavarovana. Nemci so razbili tudi lepo veliko svetilko pri vходу v „Narodni dom“, polomili cevi za odta kanje deževnice in z jajci ometali poslopje. Navzočni redar ni aretoval napadalcev. Imena storilcev so znana. Celjska policija je v slavnostnih dneh pokazala popolno svojo nesposobnost. Treba bode storiti resne korake, da se v Celju policija podpravi. Znan nam je slučaj, da je policist hujskal pobaline, naj potrgajo raz zidov slovanske lepake. Jednega policista je moral orožnik aretovati. Policija je pustila, da so nedorasli ljudje po noči razgrajali, po mestu, krulili „die Wacht am Rhein“ ter hiše slovenskih rodoljubov in poštenih Nemcev obmetavali z jajci, ali pa s črnim. Zadnji čas je, da začnejo Slovenci okoli Celja učiti prevzetne nemške „purgarje“ kozje molitvice. Napravijo naj se sedem ur na okoli shodi po vseh večjih vaseh in pove naj se ljudem, v katere prodajalnice in gostilnice v Celju naj hodijo Slovenci. Železo je belo!

Demonstracijo pred kazino smo imeli v Ljubljani po dolgem presledku. Ljubljančanom se je ogrela kri vsled škandalov v Celju. V kazini je bila v ponedeljek zvečer na čast nemškemu planincem veselica. Zbralo se je pred kazino dokaj občinstva, ki je z različnimi klici izražalo svoje ogorčenje, da smejo Nemci sredi mesta streljati ter razobešati frankfurtarice. Še-le g. županu Hribarju se je posrečilo, nekoliko pomiriti demonstrante. Frankfurtarice so morali baje kazinoti sneti.

Dr. Ivan Tavčar na slavnosti v Celju je tudi govoril. Priznati se mu mora, da je bil njegov celjski govor prvi, ki ni zbadal in izzival onih, ki se ne strinjajo s ponesrečeno „Narodovo“ taktiko. Ne vemo, ali se je dr. Tavčar samega sebe našel ter se približuje zopet čistim slovenskim načelom, ali pa izven Kranjskega drugače govori, nego doma dela. Dejal je, da je celjski „Narodni dom“ Nemcem izbil jedno čeljust, a drugo jim že še izbijemo. V spomin nam prihaja „nemšk-slovenska zveza“. G. dr. Tavčar naj zvezo neha hvaliti v svojem listu, zapodi naj Nemce daleč proč od sebe in izbida bode Nemcem druga čeljust. Narodna stranka bode imela zopet proste roke ter bode lahko šla v boj proti Nemcem s tisto energijo, s katero smo nekdanj s še svobodnim Ivanom skupno nastopali.

Več luči je prižgal urednik „Correspondenz-Blatt“-a, ki ima med svojimi naročniki do 5000 duhovnov. Dne 10. avgusta 1897 je pisal o škofovski avtoriteti v politiki in rekel, da se pač sme do škofov imeti zaupanje, kakor je imajo socialni demokrati do Lassalla, Marxa itd. Zraven je pa pristavil: „Selbstverständlich hat richtige oder unrichtige Politik oder Socialpolitik mit der bischöflichen mis-

si nichts zu thun. Es handelt sich um rein menschliche Angelegenheiten. Von einem Theologen haben wir aber auch noch nie behaupten gehört, dass der katholische Christ in der Politik, Wissenschaft etc. nichts zu reden habe, sondern sich jede Ansicht von den Bischöfen vorkauen zu lassen habe. Byzantiner und Straber mögen ja anders geredet haben.“ — Pričakujemo, da bode na to luč g. dr. Ušeničnik prižgal svojo luč.

Ljubljansko uradniško društvo se je ustanovljalo zadnjo saboto zvečer pri „Lloydu“. V pripravljalni odbor so bili izvoljeni gospodje: marki Gozani, svetnik dež. vlade, dr. Račič, dvorni svetnik fin. prokurature, gimn. profesorja Wester in Brežnik in uradnega lista urednik vitez Januschowsky. Pazijo naj gg. uradniki, da si za čas volitev ohranijo svobodno dihanje! Predsednikom shoda je bil voljen g. računski svetnik in mestni odbornik Svetek. Obravnave, kakor se nam poroča, je vodil g. svetnik dosledno le nemški in ne jedne slovenske besedice ni privoščil navzočim slovenskim uradnikom. Še le ko je g. dr. K. Janežič spregovoril slovenski, se je spoznalo da smo v Ljubljani. Ne omenjali bi tega, ko bi ne bilo tako značilno za našo skrajno obzirnost na par nemškutarskih uradnikov, ki pa itak slovenski znati morajo. Kdor ne spoštuje se sam, podlaga je tujčevi peti! —

Na celjski gimnaziji zahteva dopisnik s Štajarskega v „Slovenca“ paralelke, kakeršne so v Mariboru, in polemizuje z nekim dunajskim svetnikom, ki se je zavzel za samostalne razrede. Naše mnenje je, da naj se sedaj ne razpravlja preveč po časnikih o raznih načrtih, da ne razodenemo lukavim Nemcem svojih naklepov in svojih slabostij o „diskreditiranem zavodu“ itd. Slovenski državni poslanci naj se naglo na tistem domenijo z možmi, ki razmere poznajo, in storjeni sklep naj soglasno podpirajo vsi slovenski časniki. Prav je pa, da izvajajo poslanci skrajne konsekvence, ako bi se pokazalo, da hoče ministerstvo glede Celja Slovence samo za nos voditi.

Shod nemških županov v Celovcu, ki je bil napovedan za zadnjo nedeljo, z namenom da bi se Nemci dogovorili o odpovedi poslov v prenesenem delokrogu, je vlada prepovedala.

Nemški in avstrijski „Alpenverein“, ki je zboroval v Celovcu, uživa posebno milost vlade. Deželni predsednik Schmidt-Zabierow je nalašč moral priti s počitnic na slavnost. Ker imajo na Koroškem dva cesarja, je zbora prvomestnik dež. sod. svetnik dr. Riegler pri banketu ob enem napil obema cesarjema, Francu Jožefu in Viljemu, in godba je zagodla obe himni, avstrijsko in precej nato nemško. Naš najbolj uradni list „Wiener Abendpost“ na široko poroča, kako je bilo to „erhebend“. Slovenci pa pri otvoritvi „Narodnega doma“ v Celju niso peli niti srbske niti ruske himne, ampak samo avstrijsko in zato „Wiener Abendpost“ o celjski slavnosti nič ne poroča.

V Kranjski Gori bodeta prihodnjo nedeljo dva shoda na Vrbanjevem vrtu popoldne ob 3. uri. Na prvem shodu bode poročal g. drž. poslanec dr. Krek. Takoj potem bode imela shod podružnica družbe sv. Cirila in Metoda „Gorenjska Dolina“.

V Železnikih so otvorili dne 8. avgusta novo brzojavno postajo z omejeno dnevno službo.

Toča je pobila dne 2. avgusta v občini trojanski in naredila do 2000 gld. škode. V kočevskem in krškem okraju je pa isti dan toča naredila škode do 140.000 gld.

Rimske najdbe. Na slovenskem biciklističnem dirkališču, katero delajo med Ljubljano in Šiško, 70 m od železnice, so našli te dni delavci dva rimska groba iz opek. Notri so dobili razbit vrč, lonec, svetilko z napisom „Fortis“, balzamarij, kosce večje steklene posode, kos zrcala iz kovine in vretenec za prejo. Stati je morala nekdanj ondi blizu kaka rimska vila, da so zraven pokopali mrliča. — Na Emonski cesti so pa našli lepo bronasto Venero.

Zveza kranjskih gasilnih društev je imela preteklo nedeljo v Ljubljani shod, kateremu je načeloval g. Doberlet. Zvezi je pristopilo, kakor je poročal g. tajnik Trošt, dozdej 70 gasilnih

društev. Dohodkov je imela zveza v minulem letu 1200 gld. in troškov 595 gld.

Slovansko pevsko društvo v Trstu na pravi dne 15. t. m. izlet v Vipavo na vozovih. Odhod iz Trsta ob 4. uri zjutraj, prihod v Vipavo ob 9 $\frac{1}{2}$ uri. Pri sv. maši v Logu bode pelo okoli 50 pevk in pevcev društva. Popoldne ob 6 $\frac{1}{2}$ uri bode veselica na dvorišču gospe V. Uršičeve v Vipavi. Na programu je udarjanje tamburašev, petje in godba. Vstopnina 30 kr. — Dobro pripomni „Edinost“ da pridejo Tržačani v pohode ne h klerikalcem, ne k liberalcem, ampak k Slovincem!

Razne stvari.

Krščansko-socijalna organizacija na Češkem in Moravskem broji že okoli 300 društev.

Razstava pripomočkov za javno blaginjo se otvori drugo leto meseca majnika na Dunaju v svetovnorazstavni rotundi v Pratu.

Moka se je podražila. Že davno se ni moka v kratkem času tako podražila, kakor zadnji čas. Pšenična moka št. 0 je prej stala 14 do 15 gld. 100 kilogramov, in sedaj stoji nad 21 gld.; bela ržena moka je bila po 10 gld. in sedaj je po 14 gld. 50 kr. Kdo je moko tako podražil? V prvi vrsti Židje, ki igrajo na borzi za pridelke in moko v Budapešti in na Dunaju. Pokupili in na papirju zagotovili so si velikanske zaloge žita, da je cena poskočila. Kmetom, ki še niso žita prodali, je kaže sedaj prodati, ker se od spekulativnih umetno zvišana cena, ne more dolgo držati. Tako bodo imeli Židje nekaj časa žetev v novcih.

400 ciganov prestopilo v pravoslavje. V Kragujevcu v Srbiji prestopilo je nedavno 400 ciganov mohamedanske vere v pravoslavje. Po krstu se je vršila poroka zakonskih, ki so bili poročeni prej po mohamedanskem obredu. V Kragujevcu so napravili ciganom velik obed.

Vseh listov izide na leto na celem svetu 12 milijard. S papirjem vseh teh časnikov bi se lahko pokrila planjava 30.000 štirjaških kilometrov. Papir tehta 781.240 ton. Ko bi tiskal jeden sam stroj, ki bi napravil 1 izvod v sekundi, moral bi se vrteti 333 let, da bi vsak naročnik vseh sedanjih listov dobil vsaj jeden izvod. Ako bi kdo zložil vse časnike jednega leta drugega na drugega, imel bi pred seboj stolp 80.000 metrov visok. Ako bi kdo čital vsak list le po 5 minut na dan, bi potreboval, da na ta način pregleda vse liste jednega leta, 100.000 let.

Izjava.

Ker napravlja »Slov. Narod« toliko krika zaradi okrajne bolniške blagajne in to vsled moje izvolitve načelnikom tega zavoda, zato »Narodu« ne bom delal veselja, da bi mu odgovarjal ter se prerekal z njim. Naj piše o meni, kar mu drago, jaz bodem storil svojo dolžnost v prospeh zavoda. Komur so razmere pri okr. bolniški blagajni znane, ta vé, da so »Narodovi« napadi na mojo osebo neosnovani.

I. Kregar,

pasar in načelnik okr. bolniške blagajne.

Zahvala.

Za vsestransko izkazano sočutje ob boleznih in smrti preljubega soproga, oziroma očeta in strica, gospoda

Antona Umbergerja,

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku, izrekamo vsem prijateljem in znancem našo iskreno zahvalo. Posebno se pa še kar najlepše zahvaljujemo slavni zadrugi gostilničarjev in kavararjev, slavnemu vojaškemu veteranskemu kóru za spremstvo, čestitim gospodom pevcem za gniljivo petje ter darovateljem lepih vencev. Srčna hvala vsem!

V Ljubljani, dne 9. avgusta 1897.

Žaluoja rodbina.

Z žalostnim srcem javljamo vsem prijateljem in znancem, da je umrl po dolgi in mučni bolezni, prejemši sv. zakramente za umirajoče, blagorodni gospod

Ivan Vidmar,

c. kr. gimnazijski profesor v Novem Mestu, v ponedeljek, dne 9. avgusta, ob 9. uri zjutraj v Toplicah na Dolenjskem.

Truplo predragega pokojnika se prepelje v sredo, dne 11. t. m., v Ljubljano ter bode pokopano z izprevodom iz pokopališke cerkve pri sv. Kristofu ob 6. uri zvečer v domačem grobu.

Predragega rajnika priporočamo v blag in pošten spomin

Žaluojači ostali.

Slovenci! Spominjajte se o vsaki priliki šolske družbe sv. Cirila in Metoda.

Josip Leuz,
trgovec

v Ljubljani, Resljeva cesta

kupuje ter plačuje po možno najvišji ceni, kakor

ribniški, angleški in onejida-krompir, želod, hrastove ježice, bukov žir, vsakovrstne rastline (korenine in perje) v vsaki množini.

Plaćuje takoj!

Prej M. Učak **Albert Robida** M. Učak
v Ljubljani, Rožne ulice št. 5
izvršuje po najnižjih cenah
sobna slikarska dela
v vsakem slogu in ima tudi na blagovoljni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na deželi se vzprejemajo ob vsakem času. Priporoča se posebej za slikanje cerkev in kapel. — Naročajo se dela lahko tudi pismenim potom.

FRANC ČUDEN,
urar,
Mestni trg, LJUBLJANA. Mestni trg.
Letošnja slaba kupčija primora me, ker mi je ostalo veliko blaga, prodajati po najnižji ceni in deloma pod svojo ceno, da razprodam nekaj svoje velike zaloge. Priporočam torej vsakemu svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih in stenskih ur, verižic vsakovrstne zlatnine in srebrnine ter vabim slehernega, naj si blagovoli pri nakupovanju ogledati mojo zalogo. Zagotavljam najsolidnejšo postrežbo po kolikor mogoče nizkih cenah.
Spoštovanjem
FRANC ČUDEN.

V Ljubljani na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri
Jakobu Zalazniku
dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino namizno in slaščičarsko pecivo po nizki ceni. Dobijo se vsak dan raznovrstni struklji, domača potvica tudi v kosih in kruh na vago.
Priporoča se za naročila ob primicijah, svatovščinah, imendneih in raznih slovesnostih.

Najboljši fabrikat!
I. kranjski laneno-oljnati firnež.
I. kranjsko čisto laneno olje.
Siccativ-firnež (sušilo)
priporoča najcenejše 26—6
Adolf Hauptmann,
I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežov, lakov in kleja v Ljubljani.

JOSIP REBEK,
ključavničarski mojster,
Francovo nabrežje št. 13. LJUBLJANA Francovo nabrežje št. 13.
Priporoča svojo delavnico za naročanje vseh
ključavničarskih del
ter napeljava
hišnih telegrafov in telefonov.
Postavlja strelovode
in prevzema tudi posamezna dela te stroke.
Cene nizke.

Andr. Druškovič,
trgovec z železnino
v Ljubljani, Mestni trg št. 9/10.
priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega v železarijo spadajočega blaga.
Štedilnike, lonce, pozlačene nagrobne križe, drevesa za oranje, vodne žage in pile, kovanja za okna in vrata, vsakovrstno orodje za mizarje, tesarje, ključavničarje in kovače, cement, traverze in še veliko drugih za rabo v hiši ali pri obrtu potrebnih stvari.
Poštena postrežba.

Naznanilo in priporočilo.
Slavnemu občinstvu najuljudneje priporočam svojo
bogato zalogo
najraznovrstnejših
klobukov, cilindrov čepic i. t. d.
Zagotavljam dobro blago in nizko ceno.
Velepoštovanjem
J. Soklič,
Stari trg št. 1 (pod Trančo).

